

ΤΑΞΗ: Α΄ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 11 Ιανουαρίου 2020
Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄

Ξενοφώντας *Ἑλληνικά Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 2, παρ. 16-19*

[16] Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτὸν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἤξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα. πεμφθεὶς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἔμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῖτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν.

[17] Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχοι, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός.

[18] Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἔπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου.

[19] Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτώμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. ἐπεὶ δ' ἤκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίοις, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄**Ξενοφώντας Έλληνικά Βιβλίο 2. Κεφάλαιο 3, παρ. 14-16****[Μετάφραση: Ρόδης Ρούφος]**

[14] Μόλις οι Τριάντα πήραν τη φρουρά βάλθηκαν να καλοπιάνουν με κάθε τρόπο τον Καλλίβιο, για να εγκρίνη όλες τους τις πράξεις· αυτός πάλι τους έδινε στρατιώτες από τη φρουρά, που τους βοηθούσαν να συλλάβουν όποιους ήθελαν –όχι πια «κακά στοιχεία» κι ασήμαντα πρόσωπα, αλλ' από δω και μπρος όποιον τους δημιουργούσε την υποψία ότι δε θ' ανεχόταν τον παραμερισμό του κι ότι, αν δοκίμαζε ν' αντιδράση, θα βρισκε πολλούς συμπαραστάτες.

[15] Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως -που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστή κιόλας από τους δημοκρατικούς- είχε διάθεση να σκοτώση πολύν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, έστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' εγώ κ' εσύ έχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποχτήσουμε δημοτικότητα». [16] Ο άλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ακόμα φιλικά στο Θηραμένη) ότι όποιος θέλει να κυριαρχή είν' υποχρεωμένος να βγάξη από τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν εμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ότι επειδή είμαστε τριάντα κι όχι ένας η εξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα όσο και μια προσωπική τυραννία είσαι ανόητος».

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Από το πρωτότυπο κείμενο (ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄) να αποδώσετε στα νέα ελληνικά τα αποσπάσματα: «Τοιούτων δὲ ὄντων Θηραμένης... τειχῶν ἢ πίστεως ἔνεκα» και. «*Επειδὴ δὲ ἦκε... αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός..*»

Μονάδες 30

B.1.a. *ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν*: Να σχολιάσετε τη φράση.

Μονάδες 5

β. Να εξηγήσετε τη στάση που κρατούν στη συνέλευση οι Κορίνθιοι και οι Θηβαίοι.

Μονάδες 8

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.Αλ1(ε)**

γ. Ποια στάση κράτησε ο Καλλίβιος απέναντι στο καθεστώς των Τριάκοντα; Πώς θα την αξιολογούσατε;

Μονάδες 7

δ. Με βάση το πρωτότυπο κείμενο (ΚΕΙΜΕΝΟ Α΄) και το μεταφρασμένο (ΚΕΙΜΕΝΟ Β΄) να χαρακτηρίσετε το πολιτικό ήθος του Θηραμένη. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας με χωρία και από τα δύο κείμενα.

Μονάδες 10

Β.2.α. Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως **Σωστές (Σ)** ή **Λανθασμένες (Λ)**:

- Η Κύρου Ανάβασις ανήκει στα Διδακτικά έργα του Ξενοφώντα.
- Ο Ξενοφώντας απέδωσε σε θεϊκή τιμωρία την ήττα των Σπαρτιατών από τους Θηβαίους στα Λεύκτρα το 371 π.Χ. και την παρακμή του.
- Ο χαρακτηρισμός «αθηναϊκή μούσα» δείχνει τον θαυμασμό των μελετητών του Ξενοφώντα.
- Πρότυπα του Ξενοφώντα ήταν ο Σωκράτης και ο Αλκιβιάδης.
- Τα Ελληνικά είναι το μόνο ιστορικό σύγγραμμα του 4^{ου} αιώνα π.Χ. που έχει σωθεί και αποτελεί τη σπουδαιότερη πηγή για τα γεγονότα της περιόδου 411-362 π.Χ.

Μονάδες 5

β. Να κατατάξετε τις ακόλουθες προτάσεις στην κατάλληλη σειρά, ώστε τα βιογραφικά στοιχεία του Ξενοφώντα να αποδίδονται σε σωστή χρονική ακολουθία:

1. Εγκαταστάθηκε στον Σκιλλούντα της Ολυμπίας όπου ασχολήθηκε με το συγγραφικό του έργο.
2. Συμμετείχε ως μισθοφόρος στο στράτευμα του Κύρου κατά του αδελφού του Αρταξέρξη.
3. Εξορίστηκε από την πατρίδα του, την Αθήνα.
4. Οι Αθηναίοι του επιτρέπουν να επαναπατριστεί μετά από την άρση του ψηφίσματος για εξορία.
5. Οδήγησε τους Έλληνες μισθοφόρους (τους Μυρίους) από τα βόθρα της Μ. Ασίας πίσω στην πατρίδα τους.

Μονάδες 5

B.3.α. Να συνδέσετε καθεμία από τις παρακάτω λέξεις με μια ετυμολογικός συγγενή λέξη του πρωτότυπου κειμένου : **περιουσία, είδηση, εχέγγυο, επόπτης, προαιρετικός.**

Μονάδες 5

β. Να επιλέξετε την ορθή νοηματική απόδοση για καθεμία από τις ακόλουθες λέξεις και φράσεις:

έξανδραποδίζομαι: α. υπηρετώ β. υποδουλώνω γ. εξευτελίζω

έπιτηρῶ: α. καιροφυλακτώ β. κάνω επιτήρηση γ. παραμονεύω

ὁμολογῶ: α. παραδέχομαι β. συμφωνώ, δέχομαι γ. μαρτυρώ

σπένδομαι: α. κάνω θυσία β. βιάζομαι γ. συνθηκολογώ

ἐξαιρῶ τινά: α. αφανίζω, καταστρέφω κάποιον β. αποκλείω κάποιον γ. εκδικούμαι κάποιον

Μονάδες 5

B.4.α. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ονοματικούς τύπους :

- **την πόλιν:** τη δοτική του ενικού αριθμού
- **τῶν τειχῶν:** την αιτιατική του πληθυντικού αριθμού
- **τις:** τη γενική του ενικού αριθμού στο αρσενικό γένος
- **πολλοί:** την κλητική του ενικού στο ουδέτερο γένος
- **φυγάδα:** την ονομαστική του ενικού αριθμού

Μονάδες 5

β. Να γράψετε τον τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

- **πεμφθείς:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο της ευκτικής στο χρόνο που βρίσκεται
- **κατέχοι:** το β' ενικό πρόσωπο της προστακτικής αορίστου β' στην ίδια φωνή
- **ἐρωτῶτο:** τον ίδιο τύπο στην άλλη φωνή

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2020
Α΄ ΦΑΣΗ

E_3.Αλ1(ε)

- **ἀπήγγειλεν:** το γ' πληθυντικό πρόσωπο οριστικής του υπερσυντελικού στη μέση φωνή
- **εἶναι:** το γ' ενικό πρόσωπο της οριστικής του μέλλοντα

Μονάδες 5

B.5.α. Να αναγνωρίσετε συντακτικώς τις ακόλουθες λέξεις και να δηλώσετε τον όρο που προσδιορίζουν ή συμπληρώνουν: **Τοιούτων, πίστεως ἔνεκα, μηνί, δέκατος, τοῖς ἐφόροις, τῶν Ἑλλήνων.**

Μονάδες 6

β. Να δηλώσετε το είδος των παρακάτω δευτερευουσών προτάσεων:

«...πότερον ἐξανδραποδίσασθαι..... ἢ πίστεως ἔνεκα»

«...ὄτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει...»

«...ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ...»

«...ἐπὶ τίνι λόγῳ ἤκοιεν.....»

Μονάδες 4

Σας ευχόμαστε επιτυχία!